

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Serisori nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Un congres biblic românesc.

De Dr. N. Bălan.*)

Intr-o societate de oameni înțelepți a pus cineva întrebarea următoare: dacă un om osândit la închisoare pe viață ar avea voie să iee cu sine o singură carte, care carte ar alege-o? Toți cei de față au răspuns într'un glas: *Biblia!*

Da, — căci Bibla este cartea cărților!

Când marele poet *Walter Scott* se afla pe patul morții, a zis fiului său: „Dă-mi cartea!” — „Ce carte?” îl întreabă acesta. La aceasta i-a răspuns *Walter Scott*: „Încă mă mai întrebi? Există doar o sigură carte — *Biblia!*” Așa a vorbit un bărbat, care în viața sa a cetit și a scris însuș o mulțime de cărți frumoase și mult apreciate în literatura universală, dar pe cari, în asemănare cu *Biblia*, le considera ca având puțină valoare.

Biblia este cartea sufletului omenesc, cartea care învață pe tot cel ce știe ceti înțînăsa cum se cuvine, să se cunoască pe sine, să-și înțeleagă rostul ființii sale în lume și să găsească pe *Dumnezeu* pentru sine. *Biblia* îi dă omului puterea de a săvârși binele, îl mângăie în năcazuri și-l întărește în suferințe. În mii și milioane de cazuri s'au adeverit cuvintele apostolului: „Toată Scriptura de *Dumnezeu* este însoflată și de folos spre învățatură, spre mustrare, spre îndreptare, spre deprinderea care este întru dreptate, ca să fie deplin omul lui *Dumnezeu*, spre tot lucrul bun gătit” (II Tim. 3, 16—17). Ceeace *Biblia* îi poate

da unui suflet omenesc, nu-i pot da toate cărțile literaturii universale împreună.

Filosoful german *I. Kant* a scris odată lui *Stilling* următoarele cuvinte: „Faci foarte bine că îți cauți toată liniștea în evanghelie, căci ea este izvorul nesecat al adevărului deplin, pe care rațiunea, după ce a cutureerat tot câmpul activității sale, nu-l poate găsi într'alt loc”.

Și fiindcă *Biblia* este cartea sufletului omenesc, este ea totodată și cartea omenimii întregi. Deși a fost scrisă în timpuri îndepărtate, între împrejurări culturale și în limbi diferite de cele de astăzi, totuș ea nu vorbește limba unui popor ori a unui veac anumit, ci vorbește cuvântul lui *Dumnezeu* către oamenii din toate timpurile și de pe oricare treaptă de cultură. Ea se potrivește pentru toate popoarele lumii, pentru cele mai inferioare în cultură, ca și pentru cele ce stau în fruntea culturii, pentru *Papuanii* și *Hotentoții*, ca și pentru *Chinezi* și popoarele civilizate ale Europei. Pretutindenea pe unde s'a răspândit *Biblia*, a ajuns cea mai cetită și populară carte. Nici nu există astăzi popor mai însemnat, care nu ar avea-o tradusă în limba sa. Numărul limbilor și dialectelor în cari e tradusă *Biblia* întreagă ori mari părți dintr'ansa, trece astăzi peste 400, și an de an apar traduceri și ediții noue. Ne este dat să vedem cu ochii, cum se realizează prorocia Mântuitorului, cuprinsă la ev. *Matei* c. 24 v. 14: „Și se va propovădui această evanghelie a împărăției în toată lumea, întru mărturie tuturor neamurilor”.

Deja această superioritate prin care se distinge *Biblia* față de scrierile literaturii universale, este în stare să-i convingă pe cei ce judecă obiectiv, despre originea ei dumnezeiască. Și mai mult ne întărim în această convingere, luând în considerare importanța ce a avut-o *Biblia* pentru educația și cultura popoarelor. Care

carte s'ar putea asemăna în această privință cu *Biblia*? Nici pe departe nu supoartă nici una o asemenea comparație. Ea a fost și este „tuturor neamurilor întru mărturie” și ea dovadă puternică a harului și a adevărului religios. A celui har și adevăr dumnezeesc, care a imblânzit egoismul din om, a înfrânat patimile, a nobilitat inimile, a disciplinat voințele, a premenit conștiințele și prin toate acestea a mântuit o lume întreagă de pierzare, i-a așezat viața pe nouă baze morale, pe cari s'a ridicat apoi cultura și civilizația cea mai înaltă a lumii de astăzi! Nu capetele seci și abstracțiunile primejdioase ale liberugetătorilor au produs aceste roade, ci acel spirit creator, care transpiră din fiecare cuvânt al *Bibliei*. Ideile mari, sentimentele nobile și idealurile mărețe cari însuflețesc pe oamenii culturii sănătoase de astăzi, își au izvorul lor în *Biblie*. Fericit poporul care-și adapă sufletul din acest izvor de viață dătător, căci — cum zice *Goethe* — „prin puterea *Bibliei* se va reîntineri fiecare generație, și criteriul pentru a judeca viața și puterea unui popor va fi atitudinea ce va lua-o față de *Biblie*”. „Cu cât veacurile vor progresa în cultură” — adauge acelaș poet — „cu atât mai mult va fi întrebuintată *Biblia*, parte ca temelie, parte ca mijloc de educație, firește, nu de cei infumurați (cari văd numai până înaintea nasului), ci de oamenii într'adevăr înțelepți (nicht von naseweisen, sondern von wahrhaft weisen Menschen).”

Aceste puține cuvinte sunt de ajuns ca să ne facă să simțim toată durerea, că noi astăzi nu avem o bună traducere a sfintei Scripturi în românește, publicată într'o ediție ieftină și potrivit alcătuită pentru a o răspândi printre credincioșii bisericii noastre. Nu avem cuvântul lui *Dumnezeu* — pânea cea de toate zilele pentru sufletele noastre — tăl-

măcit bine în dulcea noastră limbă românească! Nu avem, cum dorim și cum ne trebuie să avem cartea cărților, pe care neasemănat mai mult decât pe oricare alta se întemeiază toată cultura poporului nostru!

Ce e drept, avem sf. Scriptură în limba noastră în câteva traduceri și ediții vechi și mai nouă, căci traducerea cuvântului dumnezeesc în limba noastră a fost una dintre cele dintâi și mai importante preocupări ale literaturii românești. Tre-când peste câteva încercări mai vechi, în anul 1648 a publicat mitropolitul *Simeon Stefan* întreg Testamentul nou în *Bulgărad* (Alba-Iulia), cu cheltuiala principelui *Gheorghe Rákóczy*. Traducerea aceasta începută de ieromonahul *Silvestru*, apoi continuată și îndreptată de mitropolitul *Simeon Stefan*, a fost făcută cu multă pătrundere în înțelesul textului grecesc, în coliațiune cu cel latinesc și slavonesc.

Intreaga *Biblie*, adecă atât vechiul cât și noul Testament, a fost publicată pentru întâia dată în limba românească la *București*, în anul 1688, cu cheltuiala principelui *Ioan Șerban Cantacuzin Basarab*. Principele editor zice în precuvântare următoarele: „Cunoscutu-mi-am datorie neapărată... să dau celorce sunt sub ascultarea noastră, talantul care ni l-au încrezut Domnul. Și aceasta am făcut la talmăcirea acestei sfinte Scripturi, făcând multă nevoință și destulă cheltuială, despre o parte puind dascăli știuți foarte din limba elinească, pe prea înțeleptul cel dintre dascăli ales și arhieru *Germano Nisis* și după petrecerea lui pe alții, carii s'au întâmplat, și despre altă parte ai noștri oameni ai locului, nu numai pedepsiți (procopsiți) întru a noastră limbă, ci și de limba elinească având știință, ca să o talmăcească. Carii având lumină și dentru alte izvoade vechi și alăturându-le cu cel elinesc al 70 de das-

FOIȘOARĂ.

Românii din America

de preotul I. Podea.

(Urmare).

Inceputurile de organizație românească.

Societățile de ajutor și „Unirea”.

Fiii tuturor neamurilor, ajunși în America, unde viața e atât de grea și împreună cu atâtea primejdii, și-au format anumite societăți de ajutorare, îndată ce numărul lor a fost atât de însemnat, ca să se poată face un început cât de modest. Așa au ajuns *Slovaci*, ca astăzi să aibă o mulțime de societăți, conduse de oameni cu carte: preoți, învățători, advocați, comercianți și redactori — cari stau legate la olaltă prin „*Uniunea societăților slovacești*”, a cărei avere se nrcă la milioane de dolari. Așa au ajuns *Ruși*, ca și ajutorul astorfel de societăți, cari au și un caracter religios, să pună bază puternicei organizații bisericești pe care o au astăzi acolo. Așa *Nemții*, așa *Polonii*, *Italianii*, *Ungurii* și toate popoarele. De *Olandezi*, *Englezi*, *Spanioi* i nu putem vorbi, ei sunt în America la ei acasă și au de toate.

După exemplul streinilor, în 2 Noembrie 1902 s'a format și prima societate română de ajutor, în *Cleveland O.* sub numele de „*Carpatina*”. După *Carpatina* a urmat „*Unirea română*” din *Joungstown O.*, apoi „*Vulturul*” din *Homestead Pa.* și cu încetul am ajuns să avem și noi aproape cincizeci de societăți de felul acesta. La început erau dismembrate, abia știau una de alta, și numai cu înființarea ziarului „*Românul*” și „*America*” au început a se cunoaște una cu alta, după invitările și convocările ce se publicau.

Scopul cu care s'au înființat aceste societăți nu a fost rău; rele au fost și sunt însă intențiunile unor conducători, cari cearcă și pe calea astă să eploteze bunăvoința și dragostea de jertfa a multora.

Astfel vedem în fruntea societăților noastre chiar dela început pe cărciumari și pe unii speculanți, cari sau își fac parte direct din banii societății, — sub pretext că sunt bolnavi, — sau au alte câștiguri și mai bune pe urma membrilor, cari și astăzi se întrunesc la ședințe pe la cărciume. Tocmai de aceea, societățile noastre nu s'au putut ridica la înălțimea la care ar fi putut ajunge. Muncitorii noștri, cari au trecut în America numai pentru 2—3 ani, până își

vor putea acoperi datoriile ce le au, nu voesc să știe despre aceste societăți, trăesc retrași, grijindu-și cum pot de sănătate și agoniseală, sau asigurându-se pentru moarte și accidente la fabricile unde lucrează.

Așa se întâmplă apoi, că în câte un oraș cu două-trei mii de *Români* este câte o societate cu 60—80—100 de membri, sau în caz, că cărciumarii și speculanții, nu se pot uni, — câte două sau trei societăți, cu câte 50—60 de membri. Pilde vii sunt societățile din *Cleveland O.*, *Indiana Harbor*, *Indianapolis*, *Gary Ind.* etc. etc.

După ce au trecut în America si oameni cu carte și cu mai mult idealism, cu dorul de a munci în interesul poporului nostru de acolo, văzând ei aceste neorândueli, au cercat să le pună capăt, și urmând pilda altora să creeze societăți folositoare, legați la olaltă prin o „*Uniune*” puternică. Străduințele lor au fost însă înzadar.

În schimbul năzuințelor lor s'au trezit, că cărciumarii și toți netrebnicii încep a se strânge tot mai mult laolaltă, — pentru a nu perde terenul de sub picioare — și în adunările lor au început să strige: „Jos cu domni! Jos cu popii! de ei am fugit de acasă!” Urmarea a fost, că cei chemați a conduce, s'au retras la o parte.

O „*Uniune*” a societăților s'a format și fără oameni cu pricepere, cari o conduc și astăzi, fără să știe purta un jurnal de cassă cum se cade, ori să facă vre-o controlă, cu atât mai puțin să deie îndrumări mai bune acestei organizații, de care trebuie să ne doară pe toți inima că e așa cum este.

După înființarea „*Uniunei*” au început a se ținea așa numitele adunări generale, în diferitele centre locuite de *Români*, unde delegații singuraticelor societăți se adună mai mult ca să se distragă, ori să se certe pentru lucruri fără folos, și să strige: Jos cu domni! Cu vre-o cinci ani mai înainte, o adunare generală ținută în *Newark O.* a aprobat și niște proiecte de statute. De atunci nu s'a ținut însă nici o adunare, unde să nu fi fost corese, apoi tipărite și retipărite totdeauna cu multe spese și cu multe modificări.

Pe la finea anului 1908, osia *Uniunei* era un notar suspendat, care își bătea capul în fel și chip cum și-ar putea crea un post cu o plată bunișoară în sinul acestei instituțiuni, ca să nu mai umble vagabondând prin cele orașe. Tot pe atunci era în *Cleveland O.* preotul *M. Balea*, care căuta, ca pe orice cale să se scape de ziarul și tipografia „*America*” pe cari nu le mai

oăli, cu vrerea lui Dumnezeu s'a săvârșit precum se vedea... Acei „ai noștri oameni“ au fost logofeții — frați Radu și Șerban Greceanu, precum se vede din însemnările dela sfârșitul cărții, unde se zice: „deslușindu-se pre limba românească de cei mici și plecați dintre slugile Măriei Sale (adecă ale principelui): Șerban biv vel Logofăt i brat ego Radul Log. — a tot meșteșugul tipografiei și îndepțării cuvintelor românești ostenitor de Dumnezeu iubitorul de Mitrofan, episcopul de Huși“. Frumoașe vremi au fost acelea, în cari principele țării își „cunoștea de a sa datorie neapărată“ să poarte grijă împreună cu ministrii săi și cu arhieriei, de traducerea cuvântului dumnezeesc spre folosul poporului!

Aceste două traduceri ale sf. Scripturi vor rămănea pentru vecii vecilor, precum zice mitropolitul Șaguna: „monumente neperitoare ale limbei, moralității și peste tot ale vieții noastre naționale și bisericești... cu tot dreptul se pot numi aceste ediții, cea dintâi Biblie, nu a Românilor din Ardeal ori din țara românească ori de aiurea, ci cea dintâi Biblie a poporului românesc întreg, cel dintâi glas obștesc, cu care se roagă acest popor Părintelui din ceruri!“

Dar peste un veac și mai bine dela apariția lor, aceste traduceri ale Bibliei se răriseră atât de mult, încât numai cu mare greu se mai putea cumpăra câte un exemplar. Acest fapt a determinat pe învățatul ieromonah Samuil Micu Clain să supună Biblia de București unei temeinice revizuirii, pe care a publicat-o în Blaj, la anul 1795.

Inițiindu-se la începutul veacului trecut o societate biblică rusească în Petersburg, după modelul societăților biblice apusene și cu scopul ca să publice sf. Scriptură în limbile popoarelor aparținătoare bisericii ortodoxe, acea societate a dat la lumină o nouă ediție revăzută a sf. Scripturi în românește. Această ediție s'a publicat în Petersburg, la anul 1819, fiind îngrijită de arhierul Varlaam Cuza, egumen al mănăstirii sf. Spiridon din Iași și unchiu al domnitorului Cuza al României.

A patra ediție completă a sf. Scripturi în românește, cu un text revăzut după cel din Blaj, a fost tipărită cu îngrijirea episcopului Filoteiu al Buzăului, în Buzău, între anii 1854—56, apunzând 5 tomuri.

În fine, textul Bibliei de Petersburg a fost retipărit cu puține modificări de mitropolitul Andreiu ba-

putea susținea. După o consfătuire secretă, la 7 Febr. 1909 s'a convocat iarăși o adunare generală, unde s'a făcut un târg minunat și o schimbare cum nu se putea mai slabă. „Uniunea“ a cumpărat tipografia și ziarul cu 10 mii și cinci sute de dolari, și a ales de redactor pe Marcu Lazar, iar de președinte pe un băiat tâmplar — Popaiov. Abia au trecut câteva luni, și notarul nostru, care nu de om de omenie a fugit în America, a fost dat afară din slujba de redactor. Curând după aceea a fost arestat și președintele care a rămas și pe mai departe președinte.

Tipografia și ziarul „Uniunii“ a pornit pe o cale rea chiar dela început, și lucră și astăzi tot cu pierderi, pe cari le acoper societățile din micile fonduri ce le au. A fost deci foarte corectă hotărârea inteligenței noastre, de a se întruni, la convocarea dlui V. E. Moldovan, redactorul ziarului „Românul“, în Cleveland O. la 16 Dec. 1909, cu scopul da a înființa o nouă Uniune, sau a pune capăt destrăbălărilor ce se petreceau în sinul Uniunii existente, și a mătura afară din tipografie pe nepricepuții cari se adăposteau acolo ca într'un asil de mântuire, și pe cari patrula poliției îi cară aproape în fiecare săptămână odată în fața judecătoriei.

ron d' Șaguna, în Sibiu, între anii 1856—58.

Acestea sunt edițiile complete ale sf. Scripturi în românește cari au autorizație bisericească. Noul testament a mai fost tipărit în câteva rânduri de tipografia cărților bisericești din București, cu aprobarea sf. Sinod. Arhierul Șofronie Craioveanu a publicat în anul 1909 evangheliile, cu introduceri și orânduiri de a se putea ceti zilnic, în tipografia „Minervei“ din București. Cărți singuratiche din sf. Scriptură au mai fost traduse de diferiți scriitori vechi și noi, dintre cari unele au fost însoțite și de comentariu, dar acestea nu ne interesează la acest loc.¹

(Va urma.)

Din parlament. În dietă decurg târguile între șefii partidelor opoziționale și guvern, pentru a se ajunge la înțelegere și a nu se mai împedea votarea legilor militare. E acum aproape sigur, că kossuthiștii și cei ce stau în sfârș de partide vor pleca stăgurile și se vor supune voinței guvernului, după ce aceste, prin rostul domnului prim-ministru, le-a făcut în ședința de Sâmbătă a dietei declarațiuni și promisiuni multămitoare. Mai rămân deși în opoziție, izolați ca totul, Justiții, hotărâți însă se ducă lupta mai departe cu toată energia în contra legilor militare. Vor începe poate chiar astăzi cu obstrucția tehnică.

Din cele trecute vremi! Reproducem din ziarul nostru, numărul 13 dela 1862, tipărit înainte cu 50 de ani, informația următoare: „Sibiul 13 Februarie v. Aseară se adună comitetul permanent național la Escelența Sa, Părintele Episcop baron de Șaguna, ca president local al acestui comitet, și după ce primi dela Escelența Sa știrea, că este în ajunul pornirii sale către Viena, în cauză bisericească, se luă act despre banii ce au mai intrat dela ședința de pe urmă până acum, se alege de secretar dl Dr. Nemeș, fiindcă fostul secretar, dl Elie Măcelariu, a căpătat altă destinație, afară de Sibiu, și de suplinitor al prezidiului ordinar ad interim domnul consilier de finanțe Petru Manu, căruia i se înmănuară actele concernente și banii, până atunci, până când Escelența Sa, Părintele Mitropolit A. St. Șalutiu, va putea primi prezidiul. Tot odată se hotărî, ca această dispoziție să se facă cunoscută Escelenței Sale, Domnului Mitropolit.“ Așa se purtau afacerile națiunii înainte cu 50 de ani, când în fruntea comitetului național se afla Arhieriei români, pe cari apoi fruntașii mireni nu peste mult i-au dat la o parte, îndrumându-i să-și caute de patrafire, nu de politici, la care nu se pricep, probabil din motivul, că ei făceau politică cu „acte concernente“ și cu socoteli despre banii națiunii! Așa e, mărită nație românească, că bun lucru s'a făcut atunci?!

¹ Pentru completarea acestor informațiuni amintesc la acest loc și traducerea publicată de Societatea biblică britanică în mai multe ediții. Noul Testament a fost publicat de această societate și într-o traducere puțin reușită, făcută de Dr. N. Nitzulescu, fost profesor la facultatea teologică din București.

Despre intențiunile bune, cu cari conducătorii firești s'au întrunit la aceea ședință, las să vorbească câteva părți din protocolul luat cu aceea ocaziune:

„Uniunea să aibă un scop constituit, și o administrație cinstită, iar societățile filiale să dea un ajutor mai mare membrilor, să se năzuească a răspândi lumina între membri, și pe lângă asta să rămână ceva și pentru un fond, din care să ajute bisericele, școalele și alte instituțiuni naționale și morale, de aici și de acasă. Fiecare membru bolnav să capete un dollar pe zi, oricât timp ar fi bolnav. Să capete cincisute de dolari în caz de nenorocire mare, ori urmașii lui, în caz, de moarte. Să aibă fiecare filială un local, cu sală de cetire, cu ziare și cu bibliotecă.“

Astfel era plănuită noua Uniune, care durere nu s'a înființat, pentru că atât ziarul „America“ cât și „Calicul american“ și conducătorii Uniunii vechi, trecând peste toate marginile bunei cuvințe, prin cuvinte triviale și injurături de slugoi, au atacat, nu numai cinstea personală a celor ce căutau vindecarea unui rău și binele obștesc, ci s'au atins chiar și de rudenile lor, de preținții lor și de dascălii și profesorii lor de pe la școalele unde au studiat.

A încetat și pornirea asta bună.

(Va urma.)

† Dr. Liviu de Lemény.

Sibiu, 25 Februarie n.

Moartea neașteptată a mult regretatului nostru fruntaș, Dr. Liviu de Lemény, a produs o adâncă durere în societatea românească, din Sibiu și de pe alte locuri, și generală e convingerea, că e mare pierderea pe care a îndurat-o neamul și biserica, prin trecerea la cele eterne, cu mult înainte de vreme, și într'un mod atât de repentin, a unui om de valoare deosebită.

Imediat cum s'a lăsat dureroasa veste despre catastrofa întâmplată, s'a arborat în Sibiu steagul negru, la consistoriul metropolitan și arhidiecezan, la institutul de bani „Albina“, la „Asociațiune“, la „Universitatea Săsească“, după ce decedatul era deputat al acestei corporațiuni, la comitat și la „Societatea meseriașilor“, la care defunctul era membru pe viață. Înprejurarea aceasta formează dovada cea mai elocventă despre stima de care s'a bucurat și despre meritele pe cari și le-a câștigat decedatul în laborioasa sa viață.

Consistoriul arhidiecezan apoi, al cărui membru fusese adormitul în Domnul, și-a exprimat regretele prin hotărâre protocolară, a condolat prin o delegație emisă din sânul său și compusă din Preacuvioșii Lor, Dr. Ilarion Pușcariu, Arhimandrit, vicariu arhiepiscopesc și Dr. Eusebiu R. Roșca, Protosincol, director seminarial, apoi din domni asessori Pantaleon Lucaș și Dr. Gheorge Proca, a depus o ommună frumoașă pe siorul decedatului, și a decis a participa în corpore la actul înmormântării.

A mai condolat comitetul „Asociațiunei“, direcțiunea „Albinei“, camera advocațională, banca generală de asigurare, și alte corporațiuni, al căror membru fusese decedatul.

Înmormântarea s'a săvârșit astăzi, Duminică, la orele 2. d. a.

Lucă pe la ora unu și jumătate începuse a se aduna publicul la casa mortului, pentru a asista la actul înmormântării. Tot ce are Sibiu și jurul mai de frunte și mai ales, a grăbit să dea mortului onorurile din urmă. A fost reprezentat consistoriul arhidiecezan prin numeroși membri, comitetul partidului național prin delegați, a fot de față comitetul „Asociațiunei“, direcțiunea și funcționarii „Albinei“, camera advocațională, tribunalul regesc din Sibiu, etc. iar dintre notabilitățile de altă limbă și lege am remarcat pe Ilustrateasa Sa, domnul episcop Dr. Teutseh, pe domnul Dr. Carol Wolff, pe fostul comite suprem Guido Bausznern, directorul de finanțe Kedvez, vicecomitele comitatului Sibiu Fabritius, și alții și alții.

O numeroasă deputațiune a venit la înmormântare din tractul Sălăței, unde decedatul a fost mai înainte prim-pretor și a lăsat în urma sa cele mai plăcute amintiri.

Au venit apoi delegați la înmormântare din Mercurea, Mediaș, Ibașfaeu, Făgăraș, Dicio-St. Martin, Brașov, etc. iar din Săbeșul-ăsese (oras) și cercul Sebeșului, în care decedatul fusese candidat de deputat în două rânduri, o deputațiune compusă din următorii domni:

Protopresbiterul Sergiu Medean, Vasile Aldea, senator, Dr. Ioan Elecheș, medic, Aurel Bujăș, funcț. de bancă și Ioan Haalaj, notar în Săsciori.

La orele 2, când s'a început serviciul divin la casa mortului, publicul era atât de numeros pe la locuința decedatului, încât circulația tramvaiului și a trăsurilor se făcea cu mare pedesă.

Actul înmormântării l-a săvârșit P. C. Sa, Protosincol Dr. Eusebiu R. Roșca, director seminarial, asistat de domni Mateiu Voileanu, asesor consistorial, Dr. Vasile Bologa, directorul școlii civile de fete, și diaconul ceremonial Dr. Vasile Stan, prof. sem.

După un scurt serviciu divin, celebrat la casa mortului, siorul a fost așezat pe carul mortuar, tras de patru cai, și dus la catedrală, unde s'a cetit prohodul. Cortegiul s'a pus în mișcare, la orele 2 și jumătate, după cum urmează:

Un car cu coroane. Crucea mortului. Corul seminarial, care a dat răspunsurile rituale, condus de dl profesor T. Popovici. Carul cu siorul, încărcat asemenea de coroane. Membrii familiei îndurerate, apoi numărul public.

Coroane au depus pe siorul regretatului defunct, într-o dată am putut deslăsa în pripi, următorii: Consistoriul arhidiecezan din Sibiu, Vera și Leo Boșășel, Victoria și Ștefan, Albert și Johanna Dör, Comitetul partidului național român, Livia și Aurel, familia Dr. Cale-

fariu, institutul „Furnica“ din Făgăraș, Dr. Holow, familia Lattenberg, Segăvări-Szt.-Agotaș vasutlășăg, institutul „Albina“, funcționarii „Albinei“, Dr. Ștefan Rozvan, familia Dr. Ben, Dr. Fruma, Camera advocațională din Sibiu, „Foaia Poporului“ din Sibiu, iar două coroane și trei buchete de flori erau fără inscripție.

În catedrală aștepta sosirea cortegiului Escelența Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu, cu P. C. Sa, Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, și un public număr.

Siorul a fost așezat în mijlocul catedralei și s'a început prohodul, celebrat cu mare solemnitate. Catedrala era îndesată de public, iar afară, asemenea lume multă, pe ambele părți ale străzii Măcelarilor.

După terminarea prohodului, domnul Dr. Vasile Bologa, directorul școlii civile de fete, a urcat amvonul și a rostit panegiricul, în care a arătat frumoașele vârtuți și însușiri ale decedatului, precum și serviciile mari pe cari le-a adas neamului și bisericii. Vorbirea, pe care o vom publica întreagă în numărul viitor a făcut impresie adâncă asupra ascultătorilor.

Siorul a fost așezat apoi de nou pe carul mortuar, și a fost dus la cimiteriul orășenesc, unde la groapă a mai vorbit domnul Dr. Nicolae Comșa, luându-și resemna dela decedatul fruntaș în numele comitetului partidului național român, și în numele clubului comitatens român din loc, apoi siorul a fost așezat în pământ, între sfâșietoarele plânsete ale membrilor familiei, și o mică movilă, cu o cruce de lemn, va spune în viitor celor ce vor umbla prin cimiter, că acolo își doarme somnul de veci Dr. Liviu de Lemény, distinsul fiu al neamului și al bisericii, regretat și deplâns de toți cei ce l'au cunoscut.

O iihnească în pace!

NOUTĂȚI.

Parastas pentru Gozdsu. Eri, Duminecă, după terminarea sfinteii liturgii, s'a celebrat în catedrala din Sibiu un parastas solemn într-o odihnă sufletului și eternisarea memoriei marei necenat și binefăcător al neamului nostru, *Emanuil Gozdsu*. A pontificat Escelența Sa, Înaltpreasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu, asistat de Preacuvioșii Lor, Dr. Ilarion Pușcariu, Arhimandrit, vicariu arhiepiscopesc, și Dr. Eusebiu R. Roșca, Protosincol, director seminarial, de protopresbiterii Ioan Droc și Lazar Tritean și de diaconii Demetrie Câmpoanu și Dr. Vasile Stan. La fine Escelența Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul nostru Ioan a ținut o frumoașă cuvântare, în care a arătat numărul public, compus în mare parte din elevii de pe la diferitele institute publice din Sibiu, cine a fost *Emanuil Gozdsu* și ce a făcut el pentru neam și biserică, asigurându-și nemurirea pentru toate timpurile.

Alegerea Mitropolitului-Primat din România. Marele colegiu electoral nu a fost convocat pe Sâmbătă, cum scrisesem, ci pe mâine, Marți, în scopul alegerii de Mitropolit Primat la București.

Înmormântarea contelui Aehrenthal s'a făcut Joi în Viena cu o solemnitate foarte mare. La ordinul Majestății Sale decedatul a fost înmormântat cu aceleași ceremonii, ca un membru al casei domnitoare. Actul înmormântării l-a săvârșit la casa mortului, contele Széchenyi, Episcopul catolic din Oradea-mare, iar în biserică Arhiepiscopul Vienei. Majestatea Sa a fost reprezentat la înmormântare prin Moștenitorul de tron, Arhiducele François Ferdinand, și ceilalți domnitori prin ambasadorii lor dela Viena. Toate stradele prin cari a trecut cortegiul, erau îndesate de oameni. Dela biserică siorul a fost dus la gară și expedit la moșia din Boemia a defunctului, unde va fi așezat în cripta familială.

Congresul popoarelor asuprite. Din Praga se anunță, că la inițiativa fostului deputat croat *Hincovici* se va ține în Iulie a. c. la Paris un congres al popoarelor asuprite.

Excursiune de studii. Școlarii din cl. VII a gimnaziului nostru brașovean vor face și anul acesta la S. Paști o excursiune de studii în Italia, conduși de profesorul dl. *Iosif Blaga*. Conducătorul excursiunii apelează la sentimentul de jertfă al fraților români mai cu stare, rugându-i a contribui cu cât vreau, ca să se poată folosi de ocazie și unii școlari sărasi, cari merită să facă excursiunea aceasta. Ajutoarele sunt a se trimite dlui Blaga la Brașov până cel mai târziu în 11/24 Martie.

Congres de istoria universală. În primele zile din Septembrie a. c. se va ține la Paris al treilea congres de istoria universală. România a fost invitată să-și trimită doi reprezentanți. Congresul va dura trei zile, după care congresiștii vor vizita Bretania, unde se găsesse rămășițele druidice (privitoare la preoțimea vechilor Celți); vor călători pe valea Ronului, care earăși este însemnată prin monumentele sale istorice.

Advocat nou în Sibiu. Aduc respectuos la cunoștință, că mi-am deschis cancelaria advocațională în Sibiu, strada Poplăcii (Quer Gasse) Nr. 15. *Dr. C. Bucsan*, avocat.

† **Nicolae Suciu**, presbiter gr.-or în Feleag, după un morb îndelungat, împărțit fiind cu sfintele taine, a răposat în Domnul în 23 Februarie n. la 7½ ore a. m., în al 27. an al vieții sale. Rămășițele pământești i s-au depus spre vecinică odihnă în cimitirul din Bogate-Olteană, Duminecă în 25 Februarie n. la 2 ore d. m. Fie-i țărâna ușoară și memoria neuitată!

Nou medicament. În potruiva frigurilor intermitente se întrebuințează, cum se știe, chinina. În institutul Pasteur se fac încercări cu alt leac în contra frigurilor. *Mizarrolul*, scos din scoartă unei plante din Guatemala, vindecă boala mei încet, dar fără să aibă o înrăurire vătămătoare asupra organismului.

Producțiunea literară în Germania. O revistă germană arată, cât este de mare producțiunea literară a Germaniei în 1910. Este, cu adevărat, o supraproducție. Au apărut în anul acela 31.281 cărți și broșuri, cu vreo șase mii multe decât cu zece ani înaltea. Majoritatea acestor publicațiuni e alcătuită din lucrări școlare, pedagogice, și de cetire pentru tinerime; urmează apoi literatura frumoasă; în al treilea și al patrulea loc vine literatura juridică și cea teologică. Numărul publicațiilor periodice în 1910 a fost 5861; astăzi Germania are peste șase mii de reviste, afară de ziare.

D'ale copiilor. Mărioara: — „Mamă, pentru ce nu mai are tata păr pe cap? — Mama: „Pentru că tata gândește mult, înțelegi tu.“ — Mărioara: — „Mamă, pentru ce ai tu păr așa de mult pe cap? — Mama: — „Lasă-mă'n pace! nu întreba atâtea prostii!“

Expoziție de industrie casnică românească, colecțiunea doamnei Maria Cosma. Va fi deschisă numai din 3 Martie până în 31 Martie n. a. c. în fiecare zi la orele 10—12 a. m. și 2—4 p. m. în Strada Schewis Nr. 15. Taxa de intrare e de K 0.50. Venitul este destinat pentru școala Reuniunii femeilor române din Sibiu.

Societate aviatică pe acții. În Cluj s'a înființat prima societate aviatică pe acții în părțile noastre. Societatea s'a înțemeiat cu un capital fundamental de 20 de mii coroane. Valoarea nominală a acțiilor este 200 coroane. Director al societății e ales Vladimir Casulacov, care a studiat în școala aviatică dela Wiener-Neustadt.

Locuitorii Muntenegrului. Au apărut datele oficiale despre numărarea din 1911 a locuitorilor din Muntenegrul. Țărișoara are 256.000 de suflete. Teritoriul său este de 9080 de kilometri pătrați. Astfel pe un kilometru patrat vin 27 de oameni. După confesiune sunt 218.500 greco-orientali, 14.000 mohamedani și 12.500 romano-catolici. Lungimea căilor sale ferate este de 18 kilometri. Cele mai mari orase sunt Podgorița cu 10 mii locuitori și Cetinje cu oca peste 4 mii. Numărul analfabeților este foarte considerabil. Recensământul din 1911, care în felul său a fost primul act oficial din Muntenegrul, a deșteptat cu mari neîncredere în popor. Țăranii numai cu mari greutate se puteau hotărâ a răspunde exact la întrebările primărilor.

Să contribuim la fondul ziaristilor români din Ungaria! Orice dar este a se trimite la adresa „Institutului de credit și economii Ardeleana“ în Orăștie-Szászváros.

O jumătate de milion pentru un aparat. Franța va destina o sumă de 500.000 franci pentru persoane, care va inventa un aparat în scop de a scuti pe aviatori de oclădere. Aparatul va trebui să facă parte organică din aeroplan.

Necăsătoria învățătoarelor. Consiliul cantonului Zürich, a dispus ca învățătoarele pe viitor să nu se mai căsătorească. Socialiștii și democrații au protestat în contra acestei hotărâri.

Revistă germană. Academia maghiară din Budapesta a decis să publice o revistă germană sub titlul *Ungarische Rundschau*. Revista va apărea în editura firmei Schöner & Hamblot din Lipsa, și are de scop a da informațiuni pentru străinătate.

Cimiter pentru câni. În Copenhaga, capitala Danemarcei, există de mai mulți ani un cimiter în toată regula, bine îngrijit și destinat să servească drept loc de odihnă pentru câinii credincioși. În cimiter s'au îngropat până acum 1200 de câni. Deasupra mormintelor sunt puse columnne sau table de piatră cu diferite inscripțiuni, dintre care este câteva: „Aici zace neuitatul nostru Baby, a trăit 15 ani“. — „Mult credinciosului Cezar“. — „Mulțumiri pentru alipirea ta în vreme de 18 ani“. — „Aici odihnește unicul meu amic credincios“. — Nu arareori sosesco vizitatori în acest cimiter ciudat și depun flori pe mormintele animalelor încetate din viață.

Dare pe burlaci. Consiliul comunal dintr'un sat de lângă Alba regală a hotărât să propună introducerea dării pe burlaci la cea mai de aproape adunare a comitatului.

Se civilizează. Conform unui raport consular japonez, în China se vinde tot mai mult sapun și parfum. Articolele acestea se impoarta cu deosebire din Austro-Ungaria și din Germania. În anul 1910 China a dat pentru sapun peste trei milioane coroane, ear pentru apă parfumată un milion de cor.

Cum să fie scrise numele de familie în matriculele școlare. Sunt tot mai dese plângerile, că inspectorii școlari pretind, ca în matriculele școlare confesionale numele de familie ale școlarilor să fie scrise cu ortografia maghiară, ba ce este mai mult, să fie deadeptul maghiarizat. Pretensiunea aceasta este nedreaptă și în contra ei autoritatea bisericească a remonștrat la guvernul țării. De aceea, până Consistoarele noastre nu vor da o îndrumare specială în chestia aceasta, învățătorii vor scrie în matriculele școlare numele de familie ale copiilor așa după cum sunt scrise în matriculele parohiale. (V. Ș.)

Clubul sinucigașilor. Poliția din Petersburg a desoperit un club al sinucigașilor cu câteva sute de membri, între cari se găsesco și numeroase femei. Clubul își ține adunările în case particulare. Fiecare membru tras la sorți trebuie să se sinucidă într'un timp hotărât; la din contră, este omorât de colegii săi din club.

Călare în restaurant. Ziarele din Budapesta scriu, că doi ofțeri de husari din Dobrița au intrat călare în restaurantul hotelului dela Regina Argiș, tocmai când era tixit de public. Lumea speriată s'a ridicat dela mese; curioșii oasepeți însă au declarat, că n'au venit decât să bea un păhar de șampanie, și că au să plece imediat. Bravura călăreților a fost denunțată la comandantul regimentului.

La fondul Episcopului Nicolae Popea pentru masa învățăcelilor meseriași, al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“, au mai dăruit: George Dordea, blănar (București), 20 bani; Ioan Popa, paroh (Vidaicul rom.), și fiul său Emil, 40 bani; Nicolae Peicu, funcționar la „Asociație“, 20 bani; Nicolae Bember, învățator (Sibiu), soția sa Raveoa n. Pan și fetița lor Mărioara, 1 cor; George Poponea, cond. tip. erhid., 20 bani și Demetriu Axente, cul. tip., 30 bani. *La legatul T. L. Albini*, pentru ajutorarea copiilor din Cat, aplicați la meserii, al acestui fond au mai dăruit: Nicolae Clonța, paroh (Boalean), 50 bani; Ioan Petrișor, paroh (Alțina), 20 bani; d-na Paraschiya Maxim, văduvă de jude r. (Săliște), 36 bani; Toma Doisan, paroh (Sebeșul infer.), 20 bani și Viorica Tordășianu, 10 bani.

Cărți și reviste.

Comasația pe baza art. de lege VII și XXXIX din anul 1908, pentru economii, Budapestr, Imprimeria „Pallas“, 1912. O broșură de 101 pp. Prețul?

Neamul Românesc Literar nr. 2 cuprinde: Critică științifică, de N. Iorga. Din poezia anonimă germană, de V. Tempeanu. O nouă carte a dlui H. Stahl, de N. Iorga. Zori, poezie de Părvulescu. † Felix Dahn, de Torouț. Baladă de V. Tempeanu. Jurnalul român, de Horia P. Petrescu. Paris, de A. Morozov. Cronică. Cugetări. — Abonamentul: în străinătate 7 lei pe an.

Vatra Școlară, nr. 2 din 1912 cuprinde: Sărbătorirea dlui Spiru C. Haret, de V. Stan. Biblioteca școlară de Dr. S. Dragomir. Rostul limbii materne în școala populară, de Sica. Catehismul și modul predării lui, de Al. Davlea. Afăarea capitalului, lecție practică de C. Popa. D'n ne cazurile școlii noastre, de I. Câmpăian. Propunere în cauza reactivării reuniunilor învățătoarești, de I. Moldovan. Informațiuni. Bibliografie. — Redactor: Dr. Vasile Stan. Abonamentul pe an 8 cor. pe ½ an 4 cor. Redacția și administrația: Sibiu, strada Măgălarilor nr. 27.

„Luceafărul“, revistă literară, artistică și politică Nr. 7, 1912, a apărut cu următorul cuprins bogat și variat: * Caragiale. C. Moldovan: Unei călătoare, La cruce de drum, O seară tristă (poezii). Vasile Savel: Glasul sângelui. Dr. Onisifor Ghibu: Școala românească din Ungaria în anul 1911. * Poezie populară. Vistor Eftimiu: Fragment din „Cocoșul negru“. I. Murășan: Noapte (poezie). I. Agărbiceanu: Povestea unei vieți (roman). Dări de seamă: D. Tomescu: Emile Faguet: L'art de lire. Hachete et Comp. Paris. Cronică: —r: Episop'a gr.-cat. maghiară. M. Strejan: Viitorul versului. Tit Liviu Blaga: Șuruburi în apă și în aer. Însemnări: Cum se face educația tinerimii maghiare. Sărbătorirea dlui C. Stere. Goga în temniță. Perle de gândire și de stil. Biblioteca populară a „Asociației“. Teologii din Oradea-mare. Petreceri. Bibliografie. Ilustrațiuni: I. L. Caragiale.

Satana, de Ludovic Daus, — un volum de 200 pag. Prețul 60 bani. Nrul 732-733 al bibliotecii pentru toți. Talentul dlui Ludovic Daus se distinge printr'o viziune extraordinară de limpede a realității și putința de a rede, în pagini limpezi, conoise, puternice, zbuciumul variat și tragic al vieții. Fiecare pagină a sa desvăluie un suflet, o dramă, un colț din viața noastră, atât de complexă și de frământată. Cu deosebire în volumul „Satana“ ne vedem trăind cu toate iluzile și decepțiile noastre într'o bogăție de întâmplări, o varietate de subiecte și o strălucire de expresie, cari vădesea puteritcul talent al scriitorului și arta lui desăvârșită. Cele 23 nuvele din volumul „Satana“ sunt superior scrise și rămânem uimiți de realismul zguditor al unor basme ca: *Două ursite, Tatăl, Pe pragul cinstei, Satana*, etc., ori de fantasticul înfrorător din *Două cadavre*, poate nuvela cea mai caracteristică a volumului.

Cărți bune. Au apărut în editura librăriei C. Sfetea din București, din Biblioteca Societății „Steaua“, următoarele broșuri: „Folosele învățării“ de P. Dulfă. „Căntecul voiniciei și ostășiei“ de C. Rădulescu-Codin. St. Tașescu și S. Kirileanu. „Din legende neamului de Hohenzollern“ de St. Iosif. „Flori și povești“ de Ion Dragoslav. „Din Bucovina de altă dată“ de Ion Grămadă. „Românii de peste Carpați“ de I. Slavici. „Colinde și cântecuri de Stea“ de Cristu Negocescu; fiecare broșură cu câte 20 bani, și se află de vânzare la principalele librării din Capitală și provincie. Se pot comanda și prin librăria arhid. din Sibiu.

— Au apărut și se află în depozitul librăriei C. Sfetea din București, din Biblioteca pentru popor a casei Școalelor, următoarele: 1. Povestiri din Halima, Cartea I 50 bani, 2. Povestiri din Halima, Cartea II 45 bani. Povestiri de Petrecere și de folos de M. Sadoveanu 40 bani. Se află de vânzare la principalele librării din Capitală și provincie. Se pot comanda și prin librăria arhidiecezană.

Transilvania nr. V—VI din 1911 are următorul cuprins: Andrei Băseanu: Cuvânt de deschidere ținut la adunarea generală din Blej. Octavian Goga: Curente de idei în literatura ardeleană dela 1848 până în zilele noastre. Silvestru Moldovan: Poeziile noastre populare istorice. E. Hodoș: Desăntecuri din Bănat. Dr. Ambr. Chelănuș: Stăpânirea pământului prin muncă și carte. Sărbările jubilarie ale „Asociației

uni“. Telegrama și scrisori de felicitare cu ocazia adunării generale jubilarie. Dr. Iosif Popovici: Ioan Maiorescu. Dr. V. Madgearu: Angheta asupra industriei casnice în Ardeal și țara ungurească. Însemnări: Jubileul slavistului V. Jagio. O pildă vrednică de urmat. „Fontes rerum transilvanicarum“. „Biblioteca populară a Asociației uni“. Gheorghe Barițiu. Asociațiunea în Maramurăș. Conferențele Asociațiunii. Recitificări. Partea oficială. Procese verbale. Lista contribuțiilor pentru busturile Eminescu și Barițiu. Răscumpărările felicitărilor de anul nou în favorul Muzeului Asociațiunii. Circulară către despărțămintele Asociațiunii. Concurs. Cursuri pentru analfabeți. Apel.

Din despărț. „Asociațiunii“.

Convocare.

Pe baza scrisorii comitetului central al Asociațiunii de datul 15 Ianuarie 1912 Nr. 1927-1912, ne luăm voie să convocăm pe toți membrii și sprijinitorii culturale românești de pe teritoriul despărțământului Aiud-Teluș al Asociațiunii pe ziua de 7 Martie (Joi) la orele 11 a. m. în localul școlii române din Aiud la adunarea generală extraordinară, care va avea să se pronunțe asupra demisiei prezidentului despărțământului și eventual să aleagă un alt prezident-director.

Aiud, la 18 Februar 1912,
Dr. Emil Pop vice-prezident. Nicolae Marcu secretar.

Poșta redacției.

Simeria. Se va publica într'un număr mai apropiat.
Merchiaș. Asemenea.
V. C. Stejerel. Căle trimise se vor publica. Primim ofertul.

Teatru.

Astăzi, Luni, în beneficiul domnișoarei Adela Herberth, casierita teatrului, opereta „Das Musikantenmüdel“, și mâine, Marți, opereta „Fürstentkind“.

Economie.

„Lumina“, institut de credit și economii, societate pe acții în Sibiu, Capital social 600.000 coroane. Profit curat 45.360 cor. Adunarea generală se ține în 6 Martie n. c. orele 10 a. m. în sala școlii centrale române, strada Șaguna 16. Direcțiunea propune adunării generale, ca din venitul curat se se voteze pe seama fondului cultural al arhidiecezei din Sibiu suma de 6.912 cor. 08 fl. în înțelesul statutelor.

Cordiana, institut de credit și economii societate pe acții în Fofeldea, își ține adunarea generală ordinară Duminecă în 3 Martie n. Capitalul social 120.000 coroane. Profitul curat 16.800 cor. D'n suma aceasta direcțiunea a destinat pentru scopuri de binefacere 724 cor. 30 bani.

Adunarea generală a institutului de credit și economii „Vatra“ din Cluj. Însemnătatea cea mare a institutelor de credit pentru propășirea economică și culturală a unui popor e indiscutabilă. Pentru poporul român din această patrie numitele institutate au și o misiune — per eminentiam — națională, cu deosebire în părțile mai espuse, acolo unde șovinismul maghiar s'a înrădăcinează tot mai mult și caută să secere jertfe tot mai multe d'n sinul nostru.

Un astfel de ținut espus e și al Clujului, unde șovinismul e în gradul cel mai înalt, iar elementul românesc e mereu amenințat cu extirpare. Două cetățuie modeste, dar bine consolidate, propagă aici spiritul de economie și de cultură națională, institutelor de credit și economii „Economii“ și „Vatra“. Nu sunt institutate de concurență acestora, sau fără rost, ci amândouă sunt conduse de spiritul întăririi și propășirii economice. Cu deosebire „Vatra“, deși are abia numai 5 ani de existență, prin rolul ce îndeplinește sub acest raport merită toată încrederea publicului românesc. Cu ridicarea capitalului acționar la 400.000 cor. ea va putea și mai cu înlesnire să mulțamească exigențele financiare ale publicului nostru și va putea promova în mod mai intens și propaganda cooperativă, înfăptuită deja prin înființarea însoțirilor „Raiffeisen“ în comunele Cojoana, Sebeșul-mare și Mărieș.

Scurta, dar mănoasă ei activitate e cea mai bună garanță, că și pe viitor va căuta cu demnitate să se degajeze de rolul, la care s'a ridicat.

„ALBINA“, institut de credit și de economii în Sibiiu.

Nr. 5220.

Domnii acționari ai Institutului de credit și de economii „Albina“, sunt invitați prin aceasta în virtutea §-lui 20 din statutele societății la

a XXXIX-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Sibiiu, **Sâmbătă în 23 Martie 1912** sf. n. la orele 10 a. m. în sala festivă a Muzeului „Asociațiunii“ cu următoarea

Ordine de zi:

1. Bilanțul anului de gestiune pe anul 1911 și raportul comitetului de supraveghiere.
2. Propunerea direcțiunii pentru urcarea capitalului societar la K 6.000.000.—.
3. Propunerea direcțiunii cu privire la modificarea statutelor institutului.
4. Propunerea direcțiunii cu privire la executarea §. 37 al statutelor modificate relativ la alegerea membrilor în consiliul de administrațiune.
5. Propunerea direcțiunii relativ la augmentarea fondului „Parteniu Cosma“.
6. Propunerea direcțiunii relativ la fuziunea casei de păstrare „Nera“ din Bozovici cu institutul nostru.
7. Distribuirea profitului net realizat conform bilanțului.
8. Distribuirea sumei destinate pentru scopuri culturale și de binefacere.
9. Fixarea prețului marcelor de prezență pentru anul curent.
10. Alegerea a 6 membri în consiliul de administrațiune.
11. Alegerea a 5 membri în comitetul de supraveghiere cu mandat pe 3 ani.

Obiectele de sub punctele 2—4 și 6 ale ordinei de zi în sensul §-lui 30 al statutelor institutului numai în acel caz se vor putea pertracta în această adunare generală, dacă în ea va fi reprezentată cel puțin o terțialitate a acțiunilor emise.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați în conformitate cu §§-ii 23, 24 și 25 din statutele societății sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual dovezile de plenipotență cel mult până Mercuri în 20 Martie a. c. st. n. 6 ore p. m. la cassa centralei noastre în Sibiiu, a filialelor din Brașov, Elisabetopole, Lugoj, Marosvásárhely și Mediaș, sau a agenților din D. Sânmărtin și Sânniclașul mare.

Depunerea acțiunilor, respective a plenipotențelor spre scopul indicat se poate face și la institutele: „Ardeleana“ în Orăștie; „Auraria“ în Abrud; „Bihoreana“ în Oradea-mare; „Bocșana“ în Bocșana montană; „Doina“ în Câmpeni; „Furnica“ în Făgăraș; „Lipovana“ în Lipova; „Mureșana“ în Reghinul-săsesc; „Oraviciana“ în Oravița; „Patria“ în Blaj; „Sebeșana“ în Sebeșul-săsesc; „Silvania“ în Șimleu; „Timișana“ în Timișoara; „Victoria“ în Arad și „Cassa de păstrare“ în Mercurea și în Săliște, în acest caz însă cel mult până Sâmbătă în 16 Martie a. c. st. n.

Sibiiu, în 12 Februarie 1912.

Direcțiunea.

(47) 1—1

Raportul comitetului de supraveghiere.

Onorată adunare generală!

Subsemnatul comitet de supraveghiere examinând conturile „Bilanț“ și „Profite și Perderi“ pro 1911 ale institutului de credit și economii „Albina“, am aflat singuraticile poziții în consonanță numerică cu cărțile principale și extrasele din cărțile auxiliare.

La finea anului am scontrat cassa, efectele și alte valori și le am aflat în consonanță cu registrele institutului purtate exact.

Referitor la împărțirea profitului net de Cor. 500,646-81 ne alăturăm propunerii direcțiunii și o recomandăm spre primire.

Vă rugăm în fine, că aprobând bilanțul pe 1911, să dați atât direcțiunii, cât și comitetului subscris absolutul pentru gestiunea lor pe anul 1911.

Sibiiu, 15 Februarie 1912.

Comitetul de supraveghiere:

Mateiu Voileanu m. p., prezid. Emil Verzariu m. p. Dr. Vasile Bologa m. p.
Victor Fincu m. p. Ioan Henteș m. p.

Nr. 63/1912.

(42) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala noastră din comuna **Meteșiu** cu filia **Găureni** se escrie prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în acest jurnal.

Salarul: 360 cor. dela comuna bisericească, cuartir și grădină în natură iar restul prin întregirea dela stat votată.

Cererea de concurs se vor înainta subscrisului oficiu, în termenul susindicat, îndatorat fiind alesul învățător a instrua pe elevi în cântările bisericești și a i conduce în Dumineci și sărbători la biserică, unde va cânta cu ei la sf. liturgie.

Alba-Iulia, 4 Februarie 1912.

Oficiul protopresbiterial rom. gr.-ort. al tractului Alba-Iulia, în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Teculescu
protopresb.

Edict de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobat de Preav. Consistor Arhidiecezan dto 14 Iulie 1911 Nr. 8623 Școl. comuna bisericească **Hetur** tractul Sighișoara dă în întreprindere zidirea unei școale nouă pe calea licitațiunii publice minunnde. care se va ținea Duminecă în **26 Februarie (10 Martie) 1912** la 3 ore în școala română din Hetur cu prețul de strigare 14,650 cor. 64 fl. având licitanții a depune vadiu de 10% după prețul de strigare în bani gata sau în hârtii de valoare.

Planul și preliminarul de spese se pot vedea la oficiul parohial din Hetur.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a da în întreprindere edificarea celui dintre minus oferenti, în care va avea mai multă încredere fără privire la suma oferită.

Hetur, la 3 Februarie 1912.

Ambrosiu Tatar Mihail Cifrea
paroh. episcop I.
Nr. 85/1912. (41) 3—3
„Văzut!“ **Dimitrie Moldovan**
protopresbiter

Publicare de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobate de Preaveneratul Consistor arhidiecezan, prin rezoluțiunea din 25 Noemvrie 1910 Nr. 13381 Școl. prin aceasta se publică licitațiune minunndă pentru a se da în întreprindere edificarea școalei confesionale române gr. or. din parohia **Füzesszentpéter** (Fizeșânpetru) protopresbiteratul Ungrașului.

Licitațiunea se va ținea în **4/17 Martie a. c.** în parohia Fizeșânpetru la 11 ore a. m.

Prețul de strigare este de 13.000 coroane, după care licitanții au a depune vadiu de 10% după suma de strigare, în bani gata sau în hârtii de valoare.

Comitetul își rezervă dreptul de a da în întreprindere zidirea școalei aceluia dintre minus oferenti, în care va avea mai multă încredere.

Planul și preliminarul de spese se pot vedea la oficiul parohial, unde se pot afla și condițiile de licitare, eventual se dau, și alte informațiuni.

Fizeșânpetru, 27 Ianuarie 1912.
Din sedința comitetului parohial ținută în 15 Ianuarie 1912.

Pavel Roșca **Ioan Lazar**
președinte. notar.

(38) 3—3

Pentru biroul unei fabrici din Sibiiu să caută o

Correspondentă

pentru limba maghiară și română, care să-și ocupe postul cât mai curând.

Se recere, ca respectiva după puțină introducere să poate de sine corespunda.

Domnișoare cari în astfel de afaceri au mai fost ocupate, asemenea și inițiate la mașine de scris sunt preferite.

Oferte cu condițiunile de salar au a se adresa la administrația acestei foi sub inițialele **(X. Y.)**

(89) 3—3

„VICTORIA“,

institut de credit și economii, societate pe acți în Arad.

Activa.

Bilanț la 31 Decemvrie 1912.

Pasiva.

	K	f		K	f
Cassa în numărăr.	293,083	15	Capital societar: 12500 acții à 200 Cor.	2,500,000	—
Bon în Giro la banca austro-ungară	255,038	55	Fond general de rezervă 1.000,000—		
Capitale elocate la alte bănci	262,913	93	Fond special de rezervă 776,000—		
Cambii	18,438,141	36	Fond de penzie	193,100	—
Imprumuturi ipotecare	3,055,436	—	Depuneri spre fructificare	13,702,932	22
Imprumuturi de cont-curent cu acoperire ipotecară și de efecte	1,232,293	56	Depozit de cassă	88,254	88
Avansuri pe efecte	59,340	—	Cambii reescontate	5,954,833	90
Efecte proprii:			Dare de interese nesolviți	36,196	11
500,000 cor. nom. oblig. comunale cu 4% Pesti Hazai Első Tak. -pénzt. -egyes. à 90 C.	450,000	—	Dividendă neridicată	1,912	—
100,000 cor. nom. scriș. fonciare cu 4 1/2% Egyes bpesti főv. takarékpénztár à 96 C.	96,000	—	Interese acționarilor emis. IV. 1911	44,830	22
24,500 cor. nom. oblig. cu 4 1/2% „Hazai Bank részv. társ.“ Budapest à 96 C.	23,520	—	Diverse conturi creditoare	41,736	13
20 acții „Banca Austro-Ungară“ à 1600 C.	32,000	—	Interese transitoare anticipate	261,333	17
100 acții „Ustredna Banka ceskych sporitelen“ Praga à 400 C.	40,000	—	Profit tr. din anul 1910	21,785	32
50 acții „Magyar pénzügyi közp. hitelbankja“ à 1000 C.	50,000	—	Profit net	260,293	82
60 acții „Hungaria“ aradi pámtárugyár à 500 C.	30,000	—			
Acții dela diverse bănci și întreprinderi	143,720	—			
Casele institutului și alte realități	380,395	40			
Diverse conturi debitoare	33,484	89			
Mobilier descris	7,840	93			
Interese transitoare restante	7,840	93			
(48) 1—1	24,883,207	77			
				24,883,207	77

Debit.

Profit și Perdere.

Credit.

	K	f		K	f
Interese pentru depuneri	625,586	98	Venitul transpus din anul trecut	21,785	32
Interese de reescont	215,332	96	Interese:		
Spese:			dela cambii	1,056,518	13
Salare	80,484	41	dela impr. ipotecare	211,909	29
Bani de cvartir	15,967	69	dela impr. de c.-curent	34,646	55
Imprimate, diverse plăți, spese de birou	52,050	26	dela avansuri pe efecte	4,009	82
Porto	8,651	65	dela capitale elocate la alte bănci	11,854	94
Chirie	5,350	—	dela efectele proprii	35,940	18
Marce de prezență	3,300	—	Chirii și alte arinzi	17,560	44
Contribuție	62,729	89	Provizuni și alte venituri	32,567	76
10% dare la depuneri	62,553	71			
Amortizarea mobilierului	12,255	71			
Profit transpus din 1910	21,785	32			
Profit net	260,293	82			
	1,426,792	43			
				1,426,792	43

Arad, 31 Decemvrie 1911.

Dr. Nicolae Oncu m. p., director executiv. **Sava Raicu** m. p., vice-director. **Ioan Moldovan** m. p., contabil.
Direcțiunea:
Mihail Veliciu m. p., președinte. **Roman R. Ciorogariu** m. p., vice-președinte. **Dr. Nicolae Cioclan** m. p.
Petru Truța m. p. **Traian Vățianu** m. p. **Dr. Aurel Demian** m. p. **Axente Secula** m. p.

Comitetul de supraveghere:

Subsemnatul comitet de supraveghere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele institutului.

Dr. Sever Ispravnic m. p. **Dr. Cornel Ardelean** m. p. **Dr. Ioan Nemet** m. p.
Iosif Diamandi m. p., revizor expert al „Solidarității“.

Români! Replantați viile cu altoi dela firmă română!

„Mugurul“,
însoțire economică, Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vármegye.

Altoi de vie

calitate distinsă pe lângă prețurile cele mai moderate, soiuri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoi, viță europeană cu rădăcină

se află de vânzare la

— Insoțirea economică —
„Mugurul“,
Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vm.

(455) Material disponibil în altoi peste 23—
— **trei (3) milioane.** —

Școalele noastre de altoi n'au fost atacate de peronosporă.

Altoii sunt desvoltați la perfecțiune!

La cumpărări pe credit cele mai ușoare condiții de plată!

La cerere prețcurent și instrucțiuni gratis și franco!

Români! Trimiteți băieții la cursul practic de altoi!